

Struktura programu poprawy efektywności kształcenia w Zespole Szkół Ekonomiczno-Hotelarskich im.Emilii Gierczak w Kołobrzegu

Nazwa programu

Program poprawy efektywności kształcenia w szkole Zespole Szkół Ekonomiczno-Hotelarskich im.Emilii Gierczak w Kołobrzegu na lata 2010-14.

Podstawa opracowania

Program i harmonogram poprawy efektywności kształcenia został opracowany w wyniku zastosowania procedury ewaluacji wewnętrznej w roku szkolnym 2009-2010.

Podstawę opracowania programu stanowiła analiza ilościowa i jakościowa wyników egzaminu zewnętrznego oraz ich interpretacja kontekstowa. Program uwzględnia uwagi i wnioski zgłoszone przez Komisje Przedmiotowe i członków Rady Pedagogicznej, Samorząd Uczniowski.

Podstawa prawna

Art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

I. Założenia ogólne programu

Program umożliwi zintegrowanie działań dyrektora, nauczycieli, rodziców i uczniów na rzecz podniesienia efektywności kształcenia oraz zintensyfikowanie działań wszystkich uczestników procesu dydaktyczno-wychowawczego.

Realizacja programu pozwoli na indywidualizację procesu kształcenia i podniesie motywacji uczniów do nauki oraz wzrost poziomu opanowania umiejętności we wszystkich obszarach standardów kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem tych, w których uczniowie nie uzyskali zadowalających wyników.

Program obejmuje działania doskonalące w obszarze pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz organizacji pracy szkoły.

I.1 Odbiorcy programu

Program realizowany będzie we wszystkich klasach. Główny nacisk zostanie położony na pracę z uczniami klas czwartych.

I.2 Terminy realizacji programu

Program realizowany będzie w klasach czwartych w okresie od października 2010 do kwietnia 2011, a w pozostałych klasach do czerwca 2014 (cykl czteroletni).

I.3 Warunki skutecznej realizacji programu (założenia)

- Współtworzenie programu przez wszystkie zainteresowane strony tj. przez: uczniów, rodziców i nauczycieli
- Współdziałanie w realizacji programu poprzez zintegrowanie działań dyrektora, nauczycieli, uczniów, rodziców przy wsparciu organu prowadzącego szkołę i sprawującego nadzór pedagogiczny
- Prowadzenie stałego monitorowania i ewaluacji programu
- Prowadzenie diagnoz wynikających z potrzeb programu
- Znajomość programu przez wszystkie strony biorące udział w jego realizacji;
- Skuteczny nadzór pedagogiczny.

II. Cele programu

Cel główny

oprawa efektywności kształcenia w szkole (osiągnięcie wyższych wyników egzaminów zewnętrznych).

II.1 Cele szczegółowe:

- w procesie dydaktycznym wszyscy nauczyciele skoncentrują swoje wysiłki na kształceniu i doskonaleniu umiejętności kluczowych (umiejętność planowania, organizowania i oceniania własnego uczenia się; umiejętność skutecznego komunikowania się w różnych sytuacjach; umiejętność efektywnego współdziałania w grupie; umiejętność rozwiązywania problemów w sposób twórczy; umiejętność samodzielnego podejmowania decyzji; umiejętność rozwijania sprawności umysłowej oraz osobistych zainteresowań),
- nastąpi korelacja programów nauczania, standardów wymagań i umiejętności kluczowych z podejmowanymi działaniami dydaktycznymi,
- nauczyciele dostosują metody i formy pracy do potrzeb uczniów (indywidualizacja procesu nauczania),
- uczniowie z trudnościami w nauce osiągną wynik nie mniej niż „niżej średni” na egzaminie,

- w wyniku podjętych działań nastąpi wzrost efektów procesu dydaktycznego we wszystkich standardach badanych podczas egzaminu, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności opanowanych na poziomie niezadowalającym.

III. Doskonalenie pracy dydaktycznej

III.1 Działania podejmowane na poziomie szkoły do realizacji przez wszystkich nauczycieli

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni za realizację	Termin	Monitorowanie, dowód realizacji (forma nadzoru)
Przeprowadzenie diagnozy wstępnej	Wykorzystanie własnych testów, narzędzi egzaminacyjnych z lat poprzednich lub wykorzystanie danych z OKE	Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	Do 1 października każdego roku	Sprawozdania z diagnoz przedstawione na zespole przedmiotowym
Analiza programów nauczania pod kątem możliwości realizacji podstawy programowej i standardów egzaminacyjnych	Analiza spójności aktualnej podstawy programowej i standardów wymagań z planami nauczania. Planowanie pracy dydaktycznej z uwzględnieniem podstawy programowej, standardów, wymagań. Stosowanie odpowiednich metod i narzędzi pracy z naciskiem na metody aktywizujące	Wszyscy nauczyciele Nauczyciele przedmiotów Nauczyciele przedmiotów Dyrektor	Do końca września Do 15 września Do egzaminu próbnego	Arkusze diagnostyczne Analiza dokumentacji nauczyciela Zapisy w planach metodycznych Hospitacje

Weryfikacja planów dydaktycznych	Planowanie pracy dydaktycznej z uwzględnieniem wyników diagnozy wstępnej oraz standardów wymagań egzaminacyjnych	Wszyscy nauczyciele	Do końca września każdego roku	Poprawione plany dydaktyczne
Doskonalenie oceniania kryterialnego	Opracowanie kryteriów oceniania wszystkich prac klasowych	Nauczyciele przedmiotów	Przed każdą pracą klasową Po każdej pracy klasowej	Pisemne opracowanie kryteriów do wglądu dyrektora. Notatka opisująca poziom opanowania sprawdzanych czynności dla ucznia
Rozwijanie umiejętności kluczowych				
Dążenie do większej indywidualizacji nauczania	Opracowanie planów (programów) pracy z uczniem zdolnym, z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Wspieranie rodziców w pracy z uczniem zdolnym i z uczniem mającym trudności edukacyjne. Udostępnienie uczniom sal lekcyjnych, zasobów biblioteki, sali komputerowej w celu samodzielnego poszukiwania wiedzy w różnych źródłach.	Wszyscy nauczyciele Pedagog szkolny Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów, bibliotekarz	Do końca września każdego roku Zgodnie z planem spotkań z rodzicami Diagnoza potrzeb i zainteresowań do 15 października	Analiza planów pracy nauczycieli Analiza planów współpracy z rodzicami Analiza dokumentacji biblioteki, harmonogram wykorzystania sal

	Dostosowanie zajęć pozalekcyjnych do możliwości realizacji zainteresowań indywidualnych uczniów oraz ich potrzeb	Nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne	Raz w miesiącu	Sprawozdanie z diagnozy
	Uruchomienie zajęć wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych w celu uzupełniania braków i wyrównywania deficytów uczniów mającym trudności w nauce	Nauczyciele prowadzący zajęcia dodatkowe	Diagnoza potrzeb i deficytów do 15 października Raz w miesiącu	Analiza dzienników zajęć dodatkowych Sprawozdanie z diagnozy Analiza dzienników zajęć dodatkowych

III.2 Działania służące podnoszeniu efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów

Przedmiot .....

Zadanie	Formy realizacji	Terminy realizacji	Forma monitorowania (nadzoru)
Rozwijanie (doskonalenie) umiejętności ..... (przytaczamy standard lub podstandard)	Zwiększenie liczby ćwiczeń dotyczących		Hospitacja
	Stosowanie metody problemowej		Hospitacja Analiza dzienników
	Projekt....		
Rozwijanie (doskonalenie) umiejętności ..... (przytaczamy standard lub podstandard)	Zwiększenie liczby ćwiczeń dotyczących ..... na lekcji i w formie pracy domowej		Analiza zeszytów uczniowskich

Przedmiot

.....

Zadanie	Formy realizacji	Terminy realizacji	Forma monitorowania (nadzoru)
Rozwijanie (doskonalenie) umiejętności ..... (przytaczamy standard lub podstandard)	Zwiększenie liczby ćwiczeń dotyczących		
	Zwiększenie liczby zadań rozwiązywanych przy tablicy pod kierunkiem nauczyciela		
Rozwijanie (doskonalenie) umiejętności ..... (przytaczamy standard lub podstandard)	Skracanie części teoretycznej w formie wykładu na korzyść zajęć i ćwiczeń praktycznych		

IV. Doskonalenie pracy wychowawczej

Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni za realizację	Termin	Forma monitorowania (nadzoru)
Przygotowanie uczniów do sprawdzianu	Zmniejszanie lęków i obaw przed rozwiązywaniem testów poprzez symulowanie sytuacji egzaminacyjnych.	Wychowawcy klas	Dwie lekcje wychowawcze w semestrze	Analiza dzienników Zapisy w programie wychowawczym klasy
	Wdrażanie do radzenia sobie w sytuacjach trudnych (z napięciem, stresem) poprzez techniki relaksacyjne.	Pedagog, psycholog	Dwa spotkania w roku szkolnym	Scenariusze spotkań
	Kształcenie umiejętności koncentracji.	Wszyscy nauczyciele	Do 15 stycznia	Ankieta skierowana do uczniów-analiza wyników badania
	Wzmacnianie wiary w swoje możliwości i uzdolnienia poprzez podkreślanie mocnych stron ucznia.	Wychowawcy klas	Jedna lekcja wychowawcza w semestrze	Analiza dzienników Zapisy w programie wychowawczym
	Konsekwentne przestrzeganie zasad uczciwości w każdej sytuacji życiowej (dramy, gry dydaktyczne).	Dyrektor szkoły, Wychowawcy klas	Dwa spotkania w roku	Zapisy w planie imprez szkolnych
	Dostarczanie uczniom informacji, wyjaśnień, o egzaminach w sposób dla nich zrozumiały i przyjazny (spotkania z absolwentami, egzaminatorami).			Jedna lekcja wychowawcza w semestrze

Włączanie rodziców do działań służących podnoszeniu efektywności kształcenia	Prowadzenie pedagogizacji rodziców w zakresie pomocy w pracach domowych	Wychowawcy, pedagog	Zgodnie z planem spotkań z rodzicami	Analiza dzienników
	Wspólne z dzieckiem opracowanie planu czasu na naukę i czasu wolnego	Rodzice	Do 30 września	Analiza frekwencji
	Kontrolowanie punktualności uczęszczania dzieci na zajęcia	Rodzice, wychowawcy klas	Na bieżąco	Analiza zwolnień z zajęć
	Niedopuszczanie do absencji z błahego powodu	Rodzice, wychowawcy klas	Raz w miesiącu	Analiza dzienników
	Systematyczne kontaktowanie się z nauczycielami i wychowawcami w celu uzyskania informacji o postępach dziecka nauce	Wychowawcy Nauczyciele Rodzice	Zgodnie z planem spotkań	
Podnoszenie motywacji uczniów do nauki	Warsztaty samokształceniowe: „Metody i techniki służące motywowaniu uczniów do nauki”	Lider WDN	Zgodnie z planem WDN	Scenariusz warsztatów
	Szkoleniowe posiedzenie Rady Pedagogicznej „Ocenianie kształtujące”	Dyrektor	Zgodnie z harmonogramem posiedzeń Rady	Protokół z posiedzeń
	Jak się uczą moi uczniowie – diagnoza wstępna Stosowanie elementów oceniania kształtującego	Wychowawcy Nauczyciele przedmiotów	Pedagogicznej Do 30 września Przy okazji każdego sprawdzianu pisemnego	Sprawozdanie z diagnozy Analiza informacji w zeszytach uczniowskich

				Analiza kryteriów opracowanych do sprawdzianu
--	--	--	--	---

Przykładowa lista działań do realizacji w obszarze: współpraca z rodzicami

- Przekazywanie bieżących informacji na temat realizacji i wyników procesu nauczania-uczenia się i wychowania podczas spotkań z rodzicami
- Uświadomienie rodzicom, jakie czynniki mają wpływ na osiągnięcia uczniów (frekwencja, systematyczna praca dziecka, środowisko dziecka, warunki, motywacja dziecka, system wychowawczy rodziców, zaangażowanie rodziców, warunki materialne, wykształcenie rodziców, dostęp do biblioteki)
- Przekazanie rodzicom informacji o prowadzonych zajęciach pozalekcyjnych i uświadomienie konieczności uczestnictwa ich dzieci w tych zajęciach, szczególnie w przypadku uczniów z trudnościami (koła zainteresowań, przedmiotowe, zespoły wyrównawcze, pomoc koleżeńska)
- Prowadzenie zajęć z rodzicami pokazujące możliwości pracy z dzieckiem w domu (uzupełnianie zaległości spowodowanych nieobecnościami, umiejętność korzystania z podręcznika, uwrażliwienie na konieczność systematycznego odrabiania zadań domowych)
- Przeprowadzenie spotkań z rodzicami na temat: „Jak pomóc dziecku w przewyciężaniu napięć, stresów?”
- Przeprowadzenie spotkań z rodzicami na temat: „Jak pomóc dziecku w osiągnięciu sukcesu na egzaminie?”
- Dostarczanie rodzicom informacji, wyjaśnień, o egzaminach w sposób dla nich zrozumiały i przyjazny

V. Doskonalenie organizacji pracy szkoły ¹

Przykładowa lista działań do realizacji w obszarze: doskonalenie nauczycieli

- doskonalenie umiejętności z zakresu badań pedagogicznych, pomiaru dydaktycznego,
- doskonalenie w zakresie kształcenia umiejętności ponadprzedmiotowych,
- doskonalenie umiejętności ewaluacji pracy własnej,
- doskonalenie umiejętności kryterialnego i kształtującego oceniania osiągnięć ucznia,
- doskonalenie umiejętności posługiwania się komputerem i wykorzystania jako narzędzia w pracy,
- doskonalenie umiejętności efektywnego wykorzystania czasu pracy na lekcji.

---

¹ Opracowano na podstawie: Iszczuk A., Wesołowska B, Program poprawy efektywności kształcenia jako stały element programu rozwoju szkoły, Materiał przygotowany na konferencję na temat „Poprawa efektywności pracy szkół w kontekście wyników egzaminu gimnazjalnego” Opole, 18 listopada 2003 r.

Przykładowa lista działań do realizacji w obszarze: współpraca nauczycieli (WDN)

- Opracowanie w zespołach przedmiotowych zestawów ćwiczeń/zadań służących opanowaniu umiejętności sprawdzanych podczas egzaminu, materiałów do ćwiczeń wyrównawczych dla uczniów
- Opracowanie metod pracy z uczniem zdolnym i mającym trudności w nauce
- Analiza programów nauczania i podręczników pod kątem realizacji standardów i możliwości uczniów
- Opracowanie „kanonu lektur nauczyciela” (literatury pedagogicznej i psychologicznej) obowiązującego nauczycieli danej szkoły
- Wypracowanie metod efektywnego informowania uczniów, rodziców o wynikach szkolnych, próbnych sprawdzianach (w ramach WDN)

Przykładowa lista działań do realizacji w obszarze: wzmocnienie nadzoru

- Nadzór nad przeprowadzaniem egzaminów
- Nadzór nad realizacją programów nauczania (czy nauczyciele uczą „pod egzamin” lub lekceważą umiejętności i wiedzę objętą egzaminem)
- Nadzór nad przestrzeganiem PSO i WSO (np. czy nauczyciele nie sugerują się wynikiem egzaminu przy klasyfikacji)
- Nadzór nad osiąganiem przez uczniów standardów (w jakim stopniu uczniowie nabywają wiedzę i umiejętności sprawdzane na egzaminie),
- Nadzór nad realizacją przyjętego programu naprawczego (monitorowanie działań)

Wzbogacenie bazy dydaktycznej:

- Dostosowanie bazy dydaktycznej do potrzeb programowych szkoły

Inne

- Dokonanie korekty planu zajęć w celu zapewnienia uczniom higienicznych i efektywnych warunków nauki,
- Zminimalizowanie liczby lekcji niezrealizowanych z poszczególnych przedmiotów w skali semestru, roku, okresu nauczania danego przedmiotu (m.in. absencja nauczyciela, uroczystości szkolne, wyjście do kina, teatru, muzeum, wycieczki szkolne itp.); dokonanie analizy w ujęciu procentowym,
- Organizacja efektywnych zastępstw za nieobecnych nauczycieli
- Podejmowanie działań wspomagających uczniów, którzy nie mogą liczyć na wsparcie ze strony środowiska domowego

VI. Monitorowanie programu

Z realizacji podejmowanych w programie działań 2 razy w roku dokonywane będą sprawozdania oraz prowadzony będzie bieżący monitoring zgodnie założeniami poszczególnych planów działań.

VI. Ewaluacja programu

Efekty dokonanych zmian będą oceniane poprzez analizę wyników próbnego egzaminu i wyników egzamin w kwietniu 2011 roku. Ponadto prowadzone będą bieżące badania wyników nauczania.

Ewaluacja na poziomie realizacji:

- Sprawozdania nauczycieli
- Bieżące wyniki nauczania
- Próbny egzamin

Ewaluacja sumująca:

- Egzamin zewnętrzny